

Καὶ ν' ἀπόφ' εἶδα ἕναν ~~δυεῖρον~~ καὶ μάνα μ' ἐχπαράγα
σὸν οὐρανὸν ἐλάγγεφα σὰ λίβια ἐταράγα

Μάνα μ' εἶδα ἕναν ἀητόν, ὀλόχρυσον ἀητόνι
μανίτσα μ' ἐφοῦθ' ἄτο θά παίρ' τὴν φῆν τ' ἐμόνι

Μάνα εἶδα ἕναν σαντοῦκ ἐκείτونه σὸ γιάνι μ'
μάνα ἢ μαῦρον ποικιά ἐσύρνανε ἀπάν' ἱμ'

Μανίτσα μ' εἶδα ποταμὸν θολὸν καὶ ματωμένον
καὶ παδρ' ἔτον ἄπ' ἐσ' μαῦρον κι' ἄρματωμένον

Μάνα μ' εἶδα ἔρρουζα σοῦ ποταμί τὸ βάθος
μάνα θά ἐξηγήσ' ἄτο χωρὶς κανέναν λάθος

Κόρη μ' θά ἐξηγήζ' ἄτο καὶ ἐσύ θά ἐγροικῆς
χρυσὸς ἀητός ὁ νισιαλῆς καὶ τὸ σαντοῦκ' ἢ προίκα

~~Κόρη μ' ὁ σ' στεφανώματα σ' σιντόν θά μαμαροῦσαι
τὸ θολωμένον τὸ ποτάμ' ρακία καὶ κρασία~~

~~Θά τρών' καὶ πίνε σὴ χαρά σ' τὰ νέτνια τὰ παιδία~~

Κόρη μ' σὰ στεφανώματα σ' σιντόν θά μαμαροῦσαι

Τὸ θολωμένον τὸ ποτάμ' ρακία καὶ κρασία
θά τρών' καὶ πίνε σὴ χαρά σ' τὰ νέτνια τὰ παιδία

Μάνα ἄς ἐξηγήζω σετὸ τρανὸν τὸ χαπέρι
χρυσὸς ἀητός ἐν' ἄγγελος τὸ φόβο μ' ποῦ θά παῖρη

Τὸ σαντοῦκ' ἐν ἡ κάσα μ' τὸ σάλι μ' ντὸ θά φέρη
μαῦρον ποικιά μαῦρον χῶμαν θά σύρετεν ἀπάν' ἱμ'

Μάνα μ' τὸ θολὸν τὸ ποτάμ' εἶναι τ' ἐσὰ τὰ δάκρυα

Μὴ κλαῖς μάνα μὴ κλαῖς μάνα μὴ κλαῖς καὶ μὴ λυπᾶσαι
σ' ἄλλον κόσμον θ' ἐλέπς τὴν κόρη σ' καὶ θ' ἀπαροθυμᾶσαι

Μάνα καμπάνα ὅταν κροῦη ἐσὺ κάθια καὶ κλάφον
μάνα καμπάνα ὅταν κροῦει τὸ κερόπο μ' ἔλα ἄφον

Ἄδὸν τάφο μου ὀλόερα φύτεφον καφουλόπα
νὰ κάθουνταν καὶ κλέγνε με τοῦ Θεοῦ τὰ πουλόπα

Ἀπὸ τῆ Συλλογῆ Στάθῃ Βενιαμίνῃ, Ροδοχώρι Ναούσης

Ντό ἔχς καρδία μ'καί πονεῖς ντό ἔχς κι'ἀναστενάξεις
κι'ἀπὸ βαθέα καίγεσαι καί ἔξ βρούλαν 'ἢ ἐβγάξεις

Τ'ἐμόν ἢ κάρδια καίγεται καίγεται καί βρουλίζει
κι'ἀπὸ σὰνκοῦνα ἀφιμον ξάν πῶς νά ταγιαλίζει

Ποῦ εἶσαι φῆκα μ'καί 'ἢ ἐβγαίντε καί ποῦ ἐκορδιλιάγες
ἀπὸ σὰ τέρτια μ'τά πολλά πῶς ἔρθες ἐδελιάγες

Κάρδια μ'ἀπαρηγόρετον πῶς νά παρηγορῶ σε
πολλά καρδόπα ἐκαφες καί πῶς νά συγχωρῶ σε

Τ'ὀρμάνια ἔσα πράσινα κι'ἀτῶρα ἐγένταν ἄσπρα
σὰ νοῦ μ'ἔρθαν τὰ μέρια ξάν πουλί μ' μετ'ἔσέν ντ'ἐλάστα

Μίαν κι'ἄλλο ἄς ἐφίλνα σε γιαβρί μ'κι'ἐμέναν ἄς ἐντούναν
θά δέβιαζα τό βεβτιαλοῦνι πουλί μ'τό τρανόν τῇ φουρτούναν

Ἐσέναν ἄς ἐφίλνα ξάν ἐσέν ἄς ἐγκαλιάσκουμ'
ὅλον τό βίο μ'νά τρωγες ἀπ'ἔσέν κι'ἐχολιάσκουμ'

Τ'ὀρμάνια ἐλιμένεφα ἐφάνθαν τ'κομάρια
νά σάν ποῦ ἔχ'τ'ἀρνόπαν ἀτ'καί λάσνεται σ'ὀρμάνια

Ἀνάθεμα τοῦ Κοσπιδῇ τ'ἔρημον τοῦ σκαλίτα
ὅλ'ἐπέγναν μεσημερί κι'ἐγὼ πέγνα τῇ νύχταν

Μίαν πέγνα σοῦ Σκαλίτα δεῦτερον σὴν κουνάκιν
τ'ἀρνί μ' εἶπ'ἐμε ἢ ψῆ μ'π'ἔσόν, ὅπως θέλτε φίλ'καί δάκνα
~~ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κύναν~~

Θ'ἐφτάγ'ἀτεν κουτνὶν σπαρέλ κουμάσ'χατσαβερίτικον
ἢ ράφα 'θε καπλίκιου τό σύρμαν λιβερίτικον

Ἡ Κούνακα τ'ἐμφόν τ'ἐμόν ἀπὸ θά πατουρεύω
καί σ'ἀτεινές τὰ φῖα ἀπὸ οὐσάν θά γιαπτουρεύω

Ἐκεῖτι παλαιά καιρούς ἔκειτι βακίτια
ὅλια σεμνά καί ἔμορφα ἐθάρνες εἶναι κίτια

Ἐρέκανε τὰ παλαιά ντό ἔσαν προκομένα
νέα μόδας ἐρχόνεσαν καί τσίπ'τ'ἀφορισμέντα

Ἀτῶρα ὅλ'φοροῦν κοντά καί ὅλια ἐφανερῶθαν
ἄλλο 'κὶ ξέρνε ντό νά ἐφτάν ἄσόν ἐπαλαλῶθαν

Τεῶμ φοροῦνε ἔμορφα νέ πάνθεν νέ ἀκάθεν
καί λέγνε ἢ μόδα ἀοῖτικον ἐν ἢ ἐντροπή ἐχάθεν

Ἐκεῖτι σπαρέλ'φωτάν πατρίδας φορεσίαν
κι'ἢ ζουπούνα μεταξωτόν ἐδοῦνεν φαντασίαν

Τό κερὰσ'ἀσπροκόκκινον ἄμαν ἀχαντιασμένον
τόσον κι'ἄλλο ἀγαπίζεται ντό ἐν κουρουεμένον

Ἄμον τό χρυσόν ἀδ σαντοῦνι καί ἐν μέ τὰ κλαδία
σὰ κέρια 'κὶ μαλάεται καί πάντα ἔχ'ἀξίαν

Ἐγὼ πὰ ἐσέναν εἶχα σε κερὰσ'ἀχαντιασμένον
ἀτῶρα ἔρθα εὐρα σε καί καλὰ μαλαγμένον

Τεῶ ἐκαματέρεφες καί φορτοῦσαι χορτάρια
καί πολλοὺς μεταλάεσαι καί γίνεσαι ἀγλάρια

Ὁ Γιάννης ὁ Μονόγιαννης ὁ μαναχόν ὁ Γιάννης
ὁ Γιάννης ἐπεπύρριξεν καί κυνήγ' ἐπῆγεν
Ἦλ' ξέρω ἐκυνεγένεσθαι Ἦλ' ξέρω ἐκυνεγένεθαι
ὄντας τεροῦν σὸ πέραν κιάν ὁ Γιάννης κατηβαίνει
Κρατεῖ τό δράκον ἀσὸ δ' τῶν τὸν λέων ἀσὸ δόντι
κρατεῖ καί τὰ δρακοπούλα μέ τὰ λίσια δεμένα
κρατεῖ τὰ λάφια ζωντανά ζουρκάδια ἡμερωμένα

Ὁ Γιάννης ὁ Μονόγιαννης ὁ μαναχόν ὁ Γιάννης
ὁ Γιάννης ἐπεπύρριξεν καί σὸ νερόν ἐπῆγεν
ἐχτύπεσεν τὴν μαστραπάν καί ἐγνέφιξεν τό δράκον
ἐξέβεν δράκος ἄγγελος καί θέλ' νά τρώῃ τὸν Γιάννην
Ἄφ' με δράκε ἄφ' με ἄφ' με πέντα ὥρας
ἄς πάω ἐλέπω τὸν κύρη μ' Ἦλ' ἐπεκεῖ ἔρχουμαι φᾶ με
ἄς πάω ἐλέπω τὴν μάνα μου Ἦλ' ἐπεκεῖ ἔρχουμαι φᾶ με
ἄς πάω ἐλέπω τ' ἀδελφία μου Ἦλ' ἐπεκεῖ ἔρχουμαι φᾶ με
Ἄς πάω ἐλέπω τὴν κάλη μου Ἦλ' ἐπεκεῖ ἔρχουμαι φᾶ με
Πῆγεν Ἦλ' ὁ Γιάννης ἔργεψεν Ἦλ' ὁ δράκον ἐθερέθην
Ἦλ' ὁ κύρης ἀτ' ὀπίσ' ἀτ' ἔρχουτον τὰ χέρια τ' στυρωμένα
Ἦλ' ἄλλ' ἀπ' ὀπίσ' ἢ μάνα του σά μαῦρα σταυρωμένα
Ἦλ' ἄλλ' ἀπ' ὀπίσ' τ' ἀδελφία του κρατοῦνε τὰ μαντήλια
Ἦλ' ἄλλ' ἀπ' ὀπίσ' ἢ κάλη του χρυσοκαβαλαρέτσα
Δράκε σ' ἀπάνω σάρπε μου σεράντια δρακοπόστια
ἄν παίρω ἕναν καί τ' ἐσόν γίνταν σερανταέναν
Ἦλ' ἀπάν σ' ἀπάνωφούρνιμο σαράντα δρακοδόστια
ἄν παίρω ἕναν καί τ' ἐσόν γίνταν σαρανταέναν

ΑΡΧΕΙΟ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗ

Καί ν' ἀπόφ' εἶδα ἕναν **δυερρον** καί μάνα μ' ἐχπαράγα
σὸν οὐρανὸν ἐλάγγεφα σά λίβια ἐταράγα

Μάνα μ' εἶδα ἕναν ἀητόν, ὀλόχρυσον ἀητόνι
μανίτσα μ' ἐφοῦθ' ἄτο θά παῖρ' τὴν φῆν τ' ἐμόνι

Μάνα εἶδα ἕναν σαντούκι ἐκεῖτονε σὸ γιάνι μ'
μᾶνα ἢ μαῦρον ποικιά ἐσύρνανε ἀπάν'ιμ'

Μανίτσα μ' εἶδα ποταμὸν θολὸν καί ματωμένον
καί παδρ' ἔτον ἄπεσ' μαῦρον κι' ἄρματωμένον

Μάνα μ' εἶδα ἐρροῦξα σοῦ ποταμί τό βάθος
μᾶνα θά ἐξηγήσ' ἄτο χωρίς κανέναν λάθος

Κόρη μ' θά ἐξηγήζ' ἄτο καί ἐσύ θά ἐγροικᾷς
χρυσὸς ἀητός ὁ νισιαλῆς καί τό σαντούκι' ἢ προίκας'

~~Κόρη μ' σά στεφανώματα σ' σιντόν θά μαμαροῦσαι
τό θολωμένον τό ποτάμ' ρακία καί κρασία~~

~~θά τρών' καί πίνε σὴ χαρά σ' τὰ νέτσια τὰ παιδία~~

Κόρη μ' σά στεφανώματα σ' σιντόν θά μαμαροῦσαι

Τό θολωμένον τό ποτάμ' ρακία καί κρασία
θά τρών' καί πίνε σὴ χαρά σ' τὰ νέτσια τὰ παιδία

Μάνα ἄς ἐξηγήζω σε τό τρανόν τό χαπέρι
χρυσὸς ἀητός ἐν ἄγγελοι τό πόπο μ' ποῦ θά παῖρη
Τό σαντούκι' ἐν ἡ κάσα μ' τό σάλι μ' ντό θά φέρη
μαῦρον ποξιά μαῦρον χῶμαν θά σύρετεν ἀπάν'ιμ'

Μάνα μ' τό θολὸν τό ποτάμ' εἶναι τ' ἐσά τὰ δάκρυα

Μὴ κλαῖς μάνα μὴ κλαῖς μάνα μὴ κλαῖς καί μὴ λυπᾶσαι
σ' ἄλλον κῶμον θ' ἐλέπς τὴν κόρη σ' καί θ' ἀπαροθυμᾶσαι

Μάνα καμπάνα ὅταν κρούη εἰς κᾶθια καί κλάφον
μᾶνα καμπάνα ὅταν κρούει τό κερόπο μ' ἔλα ἄφον

Ἔδον τάφο μου ὀλόερα φύτεφον καφουλόπα
νά κᾶθουνταν καί κλέγνε με τοῦ θεοῦ τὰ πουλόπα

Ὁ Γιάιννες ὁ Μονόγιαννης ὁ μαναχὸν ὁ Γιάιννες
ὁ Γιάιννης ἐπεπύρηνει καὶ κυνήγ' ἐπῆγεν
Ἦλ' ἔξερω ἐκυνεγέθενεν Ἦλ' ἔξερω ἐκυνεγέθεν
ὄντας τεροῦν σὸ πέραν κιάν ὁ Γιάιννης κατηβαίνει
Κρατεῖ τὸ δράκον ἀσὸ δ' ἔν τὸν λέων ἀσὸ δόντι
κρατεῖ καὶ τὰ δρακοπούλα μὲ τὰ λίσια δεμένα
κρατεῖ τὰ λάφια ζωντανὰ ζουρκάδια ἡμερωμένα

Ὁ Γιάιννης ὁ Μονόγιαννης ὁ μαναχὸν ὁ Γιάιννης
ὁ Γιάιννης ἐπεπύρηνει καὶ σὸ νερόν ἐπῆγεν
ἐχτύπεσεν τὴν μαστραπάν καὶ ἐγνέφιξεν τὸ δράκον
ἐξέβεν δράκος ἄγγελος καὶ θέλ' νὰ τρώῃ τὸν Γιάιννην
Ἄφες με δράκε ἄφες με ἄφες με πέντα ὥρας
ἄς πάω ἐλέπω τὸν κύρη μ' ἰ' ἐπεκεῖ ἔρχουμαι φᾶ με
ἄς πάω ἐλέπω τὴ μάνα μου ἰ' ἐπεκεῖ ἔρχουμαι φᾶ με
ἄς πάω ἐλέπω τ' ἀδελφία μου ἰ' ἐπεκεῖ ἔρχουμαι φᾶ με
Ἄς πάω ἐλέπω τὴν κάλη μου ἰ' ἐπεκεῖ ἔρχουμαι φᾶ με+
Πῆγεν ἰ' ὁ Γιάιννης ἔργεφεν ἰ' ὁ δράκον ἐθερέθεν
ἰ' ὁ κύρης ἄτ' ὀπίσ' ἄτ' ἔρχουτον τὰ χέρια τ' σταυρωμένα
ἰ' ἄλλ' ἄπ' ὀπίσ' ἡ μάνα του σὰ μαῦρα σταυρωμένα
ἰ' ἄλλ' ἄπ' ὀπίσ' τ' ἀδελφία του κρατοῦνε τὰ μαντήλια
ἰ' ἄλλ' ἄπ' ὀπίσ' ἡ κάλη του χρυσοκαβαλαρέτσα
Δράκε σ' ἀπάνω σάρπε μου σεράντια δρακοπόστια
ἄν παίρω ἕναν καὶ τ' ἑσὸν γίνταν σερανταέναν
ἰ' ἀπάν ὡπανωφούρνιμο σαράντα δρακοδόντια
ἄν παίρω ἕναν καὶ τ' ἑσὸν γίνταν σερανταέναν

ΑΡΧΕΙΟ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗ

Ἀπό τῆ Συλλογῆ Στάθῃ Βενιαμίνῃ, Ροδοχώρι Ναούσης

Ντό ἔχς καρδία μ'καί πονεῖς ντό ἔχς κι'ἀναστενάξεις
κι'ἀπό βαθέα καίγεσαι καί ἔξ βρούλαν 'ἢ ἐβγάξεις

Τ'ἐμόν ἢ κάρδια καίγεται καίγεται καί βρουλίζει
κι'ἀπέσ' σαῦκούνα ἄφιμον ξάν πῶς νά ταγιανλίζει

Ποῦ εἶσαι φῆκα μ'καί 'ἢ ἐβγαίντε καί ποῦ ἐκορδιλιάγες
ἀπέσ'σά τέρτια μ'τά πολλά πῶς ἔρθεσ ἐδελιάγες

Κάρδια μ'ἀπαρηγόρετον πῶς νά παρηγορῶ σε
πολλά καρδόπα ἐκαφες καί πῶς νά συγχωρῶ σε

Τ'ὀρμάνια ἔσα πράσινα κι'ἀτῶρα ἐγένταν ἄσπρα
οἶ νοῦ μ'ἔρθαν τὰ μέρια ξάν πουλί μ' μετ'ἔσέν ντ'ἐλάστα

Μίαν κι'ἄλλο ἄς ἐφίλνα σε γιαβρί μ'κι'ἐμέναν ἄς ἐντούναν
θά δέβιαζα τό βεβτιαλούμ πουλί μ'τό τρανόν τῆ φουρτούναν

'Εσέναν ἄς ἐφίλνα ξάν ἐσέν ἄς ἐγκαλιάσικουμ'
ὅλον τό βίο μ'νά τρωγες ἀπ'ἔσέν κι'ἐχολιάσικουμ'

Τ'ὀρμάνια ἐλιμένεφα ἐφάνθαν τ'κομάρια
νά σάν ποῦ ἔχ'τ'ἀρνόπαν ἀτ'καί λάσιεται σ'ὀρμάνια

Ἀνάθεμα τοῦ Κοσπιδῆ τ'ἔρημον τοῦ σκαλίτα
ὅλ'ἐπέγναν μεσημερί κι'ἐγὼ πέγνα τῇ νύχταν

Μίαν 'πέγνα σοῦ Σκαλίτα δεῦτερον σὴν κουνάικαν
τ'ἀρνί μ' εἶπ'ἔμε ἢ ψῆ μ'π'ἔσόν, ὅπως θέλτε φίλ'καί δάκα
~~ὅπως θέλτε φίλ'καί δάκα~~

Θ'ἐφτάγ'ἀτεν κουτνίλν σπαρέλ κουμάσ'χατσαβερίτην
ἢ ράφα 'θε καπλίλιον τό σύρμαν λιβερίτην

'Η Κούνακα τ'ἐμόν τ'ἐμόν ἀπό θά πατουρεῦω
καί σ'ἀτεινές τὰ φίλα ἀπέσ' οὐσιάν θά γιαπτουρεῦω

Ἐκειτι παλαιά καιρούς ἔκειτι βακίτια
ὅλια σεμνά καί ἔμορφα ἐθάρνες εἶναι κίτια

'Ἐρέκανε τὰ παλαιά ντό ἔσαν προκομένα
νέα μόδαςἐρχόνεσαν καί τσίπ'τ'ἀφορισμέντεα

Ἀτῶρα ὅλ'φοροῦν κοντά καί ὅλια ἐφανερῶθαν
ἄλλο 'κί ξέρνε ντό νά ἐφτάν ἄσόν ἐπαλαλῶθαν

Τεάμ φοροῦνε ἔμορφα νέ πάνθεν νέ ἀκιάθεν
καί λέγνε ἢ μόδα ἀοῖκον ἐν ἢ ἐντροπή ἐχάθεν

Ἐκειτι σπαρέλ'φωτάν πατρίδας φορεσίαν
κι'ἢ ζουπούνα μεταξωτόν ἐδοῦνεν φαντασίαν

Τό κερὰσ'ἀσπροκόκκινον ἄμαν ἀχαντιασμένον
τόσον κι'ἄλλο ἀγαπίζεται ντό ἐν κουρουεμένον

Ἄμον τό χρυσόν σό σαντούκ καί ἐν μέ τὰ κλαδία
σά κέρια 'κί μαλάεται καί πάντα ἔχ'ἀξίαν

'Εγὼ πᾶ ἐσέναν εἶχα σε κερὰσ'ἀχαντιασμένον
ἀτῶρα ἔρθα ευρα σε καί καλά μαλαγμένον

Τεά ἐκαματέρεφες καί φορτοῦσαι χορτάρια
καί πολλοὺς μεταλάεσαι καί γίνεσαι ἀγλάρια